

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
7 administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1¹/₆ uri popoldne.

Štev. 204.

V Ljubljani, v petek 6. septembra 1889.

Letnik XVII.

Značajnost imenitnega nemškega moža.

Veliko prednost ima doslej še vedno narod naš pred Nemei, in to je, da so prvoborniki naši povsem sloveli kot možje čistih rok. In če nam politični neprijatelji naši niso mogli zavidati družega, zavidali so nam poštenost in vsestransko nesebičnost naših voditeljev, da si so posameznike ometavali z blatom natolevanja za hrbtnost, in celo onkraj groba, toda nezasluzeno. Seveda je bila doba, ko so mamljive zapeljivosti kakor morski valovi ob skalovje se zaletavali v trdne značaje. Dogajalo se je to v zloglasni dobi „nečuvnega narodno gospodarskega razvoja“. Voditelji naši ostali so v tem boji in koristolovji nedotakljivi. Inače je bilo to v nemškem taboru. Te dni n. pr. se povodom dopolnilne volitve na Jiglavskem (Morava) mnogo govori o znanem dr. Sturm, odličnem šefu nemške stranke na Moravskem.

„Moravská Orlice“, glasilo narodne stranke na Moravskem, riše njegovo karakteristiko nastopno:

„V dobi narodno-gospodarskega razvoja, kakor je znano, razvijal je dr. Sturm obsežno delovanje kot vdeležnik in prebendar pri različnih bankah, koje so tedaj rastle na Dunaji kakor gobe po dežji. On ni dobival samo krasnih dividend, temveč še krasnejše in mastnejše ustanovniške deleže. Giskra, s kojim je tedaj dr. Sturm delil voditeljstvo moravskih Nemcev, bil je, kakor znano, i v tem oziru posnemalec velicega Bismarcka, da je namreč prijateljem svojim velikodušno privoščil, da so se živili poleg njega, kedar je to šlo na troške drugih. Dobička je bilo tedaj toliko, da so i manjši sleparji bogateli, toda tem večjo srečo in upanje je imel povsem marljivi poslanec, ki se je dal voliti v vse možne odbore deželnih poslancev in je zavzemal mesto med poslanci, katerih bogastvo vsled nemške

fraze se prisposablja vplivu, kateri so izvrševali. Dr. Sturm se je v kratkem času s pomočjo te vrste bogastva povzpél do gmotnejše vrste sličnega imenja.

Baš te dni objavile so novine izid konečne likvidacije, koja je bila provedena z neko banko te kategorije, katerim je dr. Sturm posvetil takrat svoje moči. Srečni delničarji prejeli so za svoje dve-stotne delnice, na koje so morali mnogi izmed njih doplačati še znatno ažijo, vsega vkupe 15 kr., rekše: petnajst krajcarjev, in to samo vsled tega, ker je neki upravni svetnik daroval likvidacijskemu odboru 2160 delnic, in če bi bil prejel vsak delničar samo pet krajcarjev. Plemeniti človekoljub, ki je toli žrtvoval, skriva se v zagrinjalo tajnosti, toda o vzrokih njegovega skromnega koraka ni nobene dvojbe.

Vendar se sme smatrati za popolnem gotovo, da ta človekoljub ni jedna in ista oseba v osebi dr. Edv. Sturma, kajti, kakor smo prej omenili, bil je dr. Sturm preoprezen, da bi bil delnice bank, koje je s svojo delavnostjo oblaševal, kupoval v taki množini. Njemu je zadostovalo, da je prejel svoj delež iz ustanovnega sindikata, misleč si zajedno, naj nastane za menoj potop.

Da dr. Sturm ni čutil manj prijetnih posledic dobe „nečuvnega razvoja“, zato so že poskrbeli njegovi prijatelji v Auerspergovem ministerstvu s tem, ker niso dovolili, da bi bil na polomljeno banko zglasen konkurz, kajti v tem slučaju pozvan bi bil dr. Sturm z drugimi upravniki vred pred sodišče kot sokrivec v zadevi zakriviljenega upadka.

Pri „hipotekarni banki“, kjer je Sturm razvijal največjo delavnost, izgubili so mnogi sirotki svoje imenje, kajti z vplivom svojih prijateljev v ministerstvu zmogel je dr. Sturm, da se je vpisom te banke priznalo „sirotinsko jamstvo“, koje se je pa po „krahu“ razkadilo.

Take spomine vzbuja Sturmova minolost in cela vrsta družih nemških kolovodij. To bi bil krik in

hrup med njimi, da bi se nahajala taka senca na kakem slovanskem možu, sodobno poslujočem z dr. Sturmom. Gotovo ne, in to je naš ponos!

Upadki ali bankroti.

II.

Z najnovejšo osnovo kazenskega zakona ima biti to nerazmerje nekoliko odstranjeno in preosnovano. Zakriviljeni upadek kaznovan bode po tej postavi z zaporom do treh let. S to kaznijo znabiti marsikoga ptička ne bode več mikal bankrot, ko bode moral tako dolgo lepo sedeti za mrežami in tega ne uživati, kar si je tako lahko pridobil, ter čakati zopet zlate svobode. Marsikomu bogatemu trgovcu prešla bode želja, ako bi premišljal na še bogatejši bankrot. Teh bankrotarjev, koji so v istini popolnem obubožali vsled bankrota, je jako malo, nasproti je pa onih, ki so obogateli, lepa kopica. To je nov način dobičkanosnega kupčijstva, novo rokodelstvo, kojemu se priučujejo od mladih nog raznoteri znani ljudje. Krščanski trgovec, ko mu gre najslabše, trudi se, da se z lastnim delom izmota, in če to ne gré, izgubi vse, kar ima, ter postane največji siromak.

Kje pa je največ konkurzov in kje so največji? Prebirajmo listine, naznanujoče konkurze, povsem se bode uverili, da so med njimi dobre tri četrtine onih, ki umé „kšeft“.

Bankrotarstvo je najrafinovanejši način oderanja in tatvine. Pred njim ni nihče varen. Pred tatom varujejo in hranijo znabiti mreže, trdne duri ali wertheimovke, pred bankrotarjem pa — nikdo. On se vé povsodi vrvati na oko s solidnim, rednim trgovanjem, vé se vrvati v največje prodajalnice, kupčije in v največje denarne zavode.

Pri obsojevanji bankrotnega zločina imeti moramo pred očmi stari latinski rek, po kojem se i zdaj ravna sodnija: „Quis, quid, ubi, cur, quomodo, quando.“

LISTEK.

Knez Zelenogorski.

(Prevel iz češčine — ak.)
(Konec.)

„Kje ste se to naučili?“ vprašam ga.

„Veste, gospod, to je že taka glava, jaz sem bil pri vojaki korporal, Radecký me je ljubil, jaz znam stolarstvo, mizarstvo, kolarstvo in urarstvo. Vse sem se sam od sebe naučil. To je moje življenje — moje vse. A zdaj to ni nič več vredno, zdaj to ne prinese človeku ničesa v žep — še za frakelj časih nimam, kakor na primer danes, in potem mi je mrzlo, lačen sem, bolan, žejen, vsa muka iz pekla in vic.“

„Zakaj si nič ne prihranite, kadar imate, zakaj ga radi preveč potegnete?“

„Veste, gospod, vsak naj se vede, kakor more. Ko ima človek tako-le malo več, je srečen, je vesel, pozabi na skrb in zlo, katera tako nobenemu revežu ne odideta. Mi reveži se moramo tem bolestim sveta ogibati, kedar le moremo, one pa se za nami plazi. Mi moramo vsaj v trenutkih vedeti, da smo vendar-le ljudje, da smo gospodje na zemlji, da nismo ustvarjeni samo za sužnje in črepine. Bolje je v tednu en dan gospoda igrati in šest dni se postiti, zatajevati, kot pa sedem dni se niti najesti,

niti napiti ne pošteno, niti živeti, niti umirati. Bolje je dosti se nasmejati, in potem še-le se jokati, kakor zmiraj se solziti in jadikovati —.“

Hotel sem mu njegove napačne misli pojasniti, pa vedoč, da starih žganjepivcev, če tudi so ročni ljudje, nič ne poboljša razum smrti — (zdaj morda tudi nova postava) — bil sem raje tiho.

Škoda besedice, posebno ko je tudi cerkvenik začel zagovarjati srečni stan človeka, ko se dosti žganja napije, nagle premembe življenja.

„Kje ste pa dobili te zlate gumbe?“ vprašam ga, hoteč oditi.

„Veste, gospod, všeč so vam — ti so za spomin, so iz vojske za ranjkega Radeckega, ko smo se vojskovali v „Netalii“. Zmagali smo, a bil je to trud. Krogle so nam letele okoli glav, kakor veter zaganja sneg proti človeku. Moj tovariš — Bog mu daj nebesa — je tudi padel, in jaz, da imam po njem spomin, odrežem si od njegove „bluzne“ gumbe. Te gumbe sem nosil na suknji — in zdaj veste, ker nimam na suknji zaradi luknjice prostora, prišla mi jih je žena na telovnik.“

„Tako, vi ste tudi oženjeni, kje pa je žena?“ povzamem jaz.

„Šla je, gospod, nekam se ogret, ogret si roke in želodec. Nimava niti solda, niti za peč, niti kuho. — Pa veste, ti gumbi me veselijo, ko se tako lesketajo. Vsak dan jih snažim, in zmiraj bi se jokal,

ko se spomnim na Karola. Kadar bom umrl, morajo mi je dati v grob.“

„E, molči, zakaj se spominjaš na smrt, saj še lahko ješ in piješ. Le pusti jo, ko pride sama in zapleše s teboj“, rekel je cerkvenik, spravljajoč popravljen uro.

„Pojva raje na en frakelj, jaz bom plačal, in gospod bode tebi tudi za enega dali, predno gredo proč.“

„O ne, za frakelj ne bom dal, le če bo France obljubil, da si bo kruha záse in za ženo kupil, dam mu nekaj novčičev.“

„O milostljivi gospod, veste, jaz nimam zób, žena tudi ne, midva ne moreva kruha grizti.“

„Kaj pa žemlje, so vam li tudi pretrde?“

„I tudi, jaz jo pojem malo katerikrat in še takrat jo moram v „berljavki“ pomočiti.“

„Kaj pa torej jeste — kaj morete grizti?“

„Veste, gospod, moja žena bo že tako sita, in jaz grizem najraje frakeljne. Dajte mi, lepo vas prosim, gospod, za enega ali dva, da se v bolezní okrepčam.“

„Nič vam ne dam za žgauje“, rečem jaz.

„Milostljivi gospod, jaz vam bom roko poljubil — veste, če mi daste, storite mene srečnega — bom knez z Zelene gore.“

„Ne dam danes nič, jutri, danes imate dovolj, če vam cerkvenik en frakelj plača, — z Bogom.“

Kdo dela bankrot premišljeno in z namenom? Ki nima vesti, temveč samo odprti žep, torej brezvestni človek, koji se pač malo briga za to, če ž njegovim dobičkom trpi cela vrsta velike izgube na imetju. Bankrot je očit, premišljeno oškodovanje koristi drugega imovitega, izvršuje tatinsko rokoletstvo, odera ljudi. Kje? Kjer se le dá kaj opehariti. Bankrote delajo tovarnarji, trgovci z železino, pridelki, kolonijalnim ali prekomorskim blagom, konfekcionarji itd., povsodi je zanje široko polje poslovanja, kjer se le pusté opehariti in prevariti ljudje. Zakaj? Da si lažje pomorejo k imetju, in to v kratkem času, da bi mogli živeti kot gospodje na troške drugih ljudi, brez dela, brez truda, paradno, kakor se to spodobi za premetenega ptička. Njemu je skrb le za-se, in malo mu je mari, uniči li in pokoplje s tem nekoliko redovitih ljudi. Čemu? To je obsežno v besedi „jaz“, za druge mu nič ni, naj se obesijo ali sploh ugonobijo, ako vsled njegove krivde osiromašijo; bankrotar je brez čuta, on nima vesti.

Na kak način? Na nepošten. Poštenjak bankrotov ne dela. Vidi li, da bi vsled tega trpel škodo kak drug, trpi raje sam, prodaje, zastavlja, da mu končé ostane: palica beraška, pa prazna mošnja. Revščina ne jemlje še poštenja. Toda nepoštenjak ne vpraša svoje vesti, na vse možne načine se trudi izvabiti, kar more, na plačo še pomisli ne. Laže, pretvarja se, govoriči, priseza in se roti, konečno ga pa vzame megla jesenskega jutra. Mari mu je, ogoľufa li revčka ali bogataša, da le opehari, in to v obilni meri.

Kdaj? Prej ko more. Neka vrsta ljudi začena navadno koj v svoji mladosti in z malim. Pisec tega članka je poznal jedva 18letnega židka, dobrega kvartopirca. Kjer se je le mogel vrniti med neznanimi do kvart, tja je zlezal. Če je izgubil, izposojeval si je od soseda ter mu prisezal pri Bogu, da mu povrne vse do zadnjega vinarja. Če je dobil v igri, postal je hkrati predrzen, nesramen. In ko je imel že lep kupec priigranih novcev, popihal jo je, denarce je lepo skril, nato pa je napravil — bankrot, ni hotel dalje igrati. Nadarjenost iz svoje mladosti osvedočil je pozneje, napravil je nekoliko teh bankrotov v trgovini in dandanes je — graščak ob slovenski meji. To je že prirojeno, je v krvi. V svoji mladosti začno kupčevati, in bankrot spada tudi k barantanji višje vrste. Koliko časa? Tako dolgo, da ima bankrotar dosti — seveda mora precej imeti, da vidi ugodno priliko, in si ne opeče prstov.

Tako se v vseh vprašanih pojavlja bankrot kot zločinsko, nepošteno postopanje, kot višje vrste lopovstvo. Pojavlja se kakor javna tatvina, za katero se nihče ne briga. Tem načinom se okužuje ves trgovinski promet in občevanje, solidni trgovec ogiba se kupčije na širjem polju in se drži samo znancev; s tem pa tal izgublja poštena trgovina in njenega stališča polastuje se nepoštena; radi tega naša kupčija gine in propada v rokah nepoštenih ljudi, koji povsodi piskajo „prim“, po mokrem in kôpnem, v kupčiji z železom, galanterijskim blagom, deželnimi pridelki, živili itd. Radi tega odkritosrečno in radostno

pozdravljamo poostreno postavbo na zakrivljene konkurse: Za velike tatove — veliko kazen!

Občni zbor „Narodne šole“.

(Dalje.)

„Narodna šola“ se ne more ponašati z mnogimi podporami posamičnih dobrotnikov; dohodki pa ostajajo — hvala podpirateljem — skoro na isti višini že več let zaporedoma; množina porabljenega šolskega blaga se vzdržuje na enakomernem površji, dasiravno smo letos 50.366, to je za 12.000 komadov več pisank razposlali mimo predlanskih 38.264.

Učnih šolskih knjig se je v obeh letih razdelilo 689 izvodov; sicer to število ni visoko z ozirom na število vseh šolskih otrok na Kranjskem; vendar je količina vsega po društvu razdanega šolskega blaga nekako merilo in dokaz, da šolstvo na Kranjskem leto za letom napreduje in da „Narodna šola“ tudi marsikaj pomore pri vspehu. Ko bi odbor imel več materijelnih sredstev, storil bi gledé na druga učila mnogo več; zato se društvena skrb obrača bolj na pridobitev drobnega blaga, katerega mladina neprestano potrebuje in za katero revni stariši težko trošijo novce.

Za novo šolsko leto naj zabeležimo še ta malenkostni napredek, da bodo boljši črtalniki izpodrinili prejšnje trde kamničke, ki so rezani iz škrljevine. Z Dunaja so poslali tukajšnjim založnikom uzorce mehkih, svetlo piscoh črtalnikov, s katerimi se po prožnih in kamnitih tablicah piše prav voljno: tako se ploščice in črte ne bodo hitro odrgnile. Najbolj se bodo otrokom prilagali s papirjem oviti in trioglati, ki imajo to prednost, da se ne strkljajo na tla in da se med prsti kaj pripravno drže in obrezujejo. Gospode tovariše opozarjamo na to majhno, a vendar važno pridobitev. Navadna škatljica bode menda le 30 novcev stala. Sicer ne delamo propagande za tablice in črtalnike, ki so s higijenskega stališča obsojeni, vendar kjer je poraba tega učila neizogibna, tam naj se rajši vpelje boljše blago za skoro isto ceno. —

Odbor ni zgrešil prositi razne korporacije za podpore; iz računov je razvidno, da se je prošnjam tudi ugodilo. Slavni mestni magistrat izplačuje po občinskem svetu votirano veledušno podporo v dveh obrokih, zato ima blagajnica „Narodne šole“ za leto 1889 še dobiti dne 1. oktobra 100 gl. — S preostankom 194 gl. 43 kr. bode imelo društvo za prvo silo krog 300 gl. pripravljenih za novo šolsko leto. —

Iz društvene kronike naj še povemo, da smo lansko leto 23. junija poslali g. Jan. Legotu lepo izdelano častno diplomu, za katero se je jako laskavo zahvalil, in od gospice Krasnohorske, kateri imamo zahvaliti se na izdavi „Pripovedka o vetru“, došlo nam je tudi zahvalno pismo za telegram poslan iz zadnjega občnega zbora.

Kupčija s književno zalogo pa ni kaj ugodna. Predlanskim se ni posebno obnesla, kajti iztržili smo 50 gl. 53 kr., v preteklem letu pa samo 29 gl. 22 kr. Obeh knjižic „Zabavišče“ in „Pripovedka“ je še obilno

v zalogi. Ta majhen vspeh pač ne daje odboru spodbude, da bi na literarnem polju marljiveje deloval; zato kaže odložiti „izdavanje“ mladinskih spisov do „večjega zanimanja.“ — Sicer pa pogled nazaj na desetletno dobo jasno priča, da se je društvo ojačilo, denarno stanje podvojilo in delovanje na korist ljudske šole zelo razširilo.

Opozarjati nam je še častite gospode dopisovalce, naj pisma blagovolijo vselej frankovati, kajti „Narodna šola“ ni uradnija, s katero so korespondencije poštnine proste.

Konečno nam je še omeniti „Narodne šole“ delovanja v narodno-gospodarskem oziru.

Umeje se, da društvo ni neposredno poseglo v prid kulturnim zadevam naše dežele, marveč s posredovanjem svojih častitih članov.

Znano je slavni skupščini, da je letos glogovega belina gosonica storila nepreračunljivo škodo kmetijstvu, ukončavši toli lepega sadnega drevja. Učitelji, ki z bistrim očesom pazijo ne samo na nemirno deco po šolskih klopih, temveč tudi na nagajalce in škodljivce po naših lepih njivah, travnikih in vrtih, so svojo pozornost obrnili pravočasno na sovražnika, ki brez dinamita in morilnega orožja izpodkopava in uničuje blagostanje našega pridnega kmeta.

Napovedala se je vojska, vojaški nabor je bil „brez komisije“ kmalu dognan, vsi poklicani so bili „tauglich“ in bitka je bila tekom tedna največ s kapo, slamnikom ali klobukom v roki pridobljena. Tu jih je padlo 30.000, tam 42.000, drugod 68.000 in v Ljubljani, kjer se je največji kontingent bojovníkov prostovoljno zgasil, da porazi „grdega belina“, storilo je izvestno čez 100.000 glav zaslužen smrt.

Gotovo pa je, da je v mnogih krajih naše domovine kruta roka navdušenega mladega, bosopétega vojaka vrgla ob tla še več nesramnega pritepenca.

Ko je orožje mirovalo in se je sestavila statistika uničenega frfotalca, delile so se zmagovalcem svetlinje, kolanje, križci — v podobi risank, pisank, svinčnikov, črtalnikov, držal, peresnikov, peres, radirk, tablic in drugih reči, ki v šoli vse „prav pridejo.“

In v to svrhu je pomagala tudi „Narodna šola“. Na prošnjo nekaterih učiteljev je odbor naklonil dotičnikom raznega šolskega blaga, ki se je delilo po zasluženju.

Kolike važnosti je ta dogodek pri šolski vzgoji! Kakošna korist izvira iz tega za kmetijstvo z jedne, in za šolstvo z druge strani. Zanimljivo bi bilo s statističnimi podatki preračunati to in kazati na vspehe! V jednaci slučajih bi se morale „take vojske“ na škodljive mrčese prav organizovati. V ta namen poprijeti se inicijative, so baš gg. učitelji v prvi vrsti poklicani. Prikazovanje in širjenje škodljive golazni bilo bi pravočasno razglasiti ter opozoriti slavno c. kr. kmetijsko družbo in veleslavni deželni odbor, ki naj bi potom „Narodne šole“ naklonila zaslužnim šolam majhna darila v šolskem blagu. Tako bi prišla kmetijstvu in šoli lepa, dobrodejna pomoč; z jednim blagim činom dosegel bi se dvojni vspeh, materijelni in moralni.

Z iskreno željo, da gospodje sotrudniki ne bi prezirali tega prijateljskega opomina, sklepam svoje sporočilo in kličem gg. zborovalcem: „Pozor! in hvala za potrpljenje!“

Tajnikovo poročilo se odobrava. (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. septembra.

Notranje dežele.

V Pardubicah so pri občinskih volitvah zmagali **Staročehi**, čeravno so imeli Mladočehi dosedaj večino in župana iz svoje srede. To dokazuje, da je Staročehom treba le večje marljivosti in boljše organizacije. Mladočeške zmage so bile večinoma le posledice staročeske zasanosti.

Hrvatski deželni zbor se bo sešel dne 8. ali 10. oktobra. Regnikolarna deputacija se bo v teku tega meseca sešla, da se posvetuje o konečni sestavi poročila saboru.

Iz **Budimpešte** se poroča s predvčeršnjim dnem: Ministri Baross, Weckerle in grof Teleki so šli pregledat dela pri vravnavanji Železnih vrat. Na poti so izstopili v Segedinu, kjer so šli k podrtemu nasipu prepričati se osebno o stanju te stavbe. Poprave so se včeraj že pričele. — Novi hrvatski minister Josipović je predvčeraj prevzel svojo službo.

Vnanje države.

Berolinska „Post“ je nedavno skušala v svojem članku dokazati, da so pritožbe o neznosnem položaji **papeža Leona XIII.** pretirane, kakor je

Pijanca sta šla za menoj iz škripljajočih vrat, in slišal sem, kako sta si šepetala: „Ta se ne dá omečiti, sovražnik frakeljnov...“

Solnce je zašlo za goro, ko sem šel na sprehod. Komaj pridem za vás, slišim: Mi smo knezi — mi smo grofje — itd. Precej sem spoznal, kdo je ta. Premišljeval sem, ali naj bi imel človek usmiljenje s takimi ljudmi?

Domov gredoč videl sem pred šolo kneza, grofa. Silno veliko otrok in doraslih se je iz njega cenó norčevalo. Suknje ni imel, pa ni jadikoval in jokati, ni ga zeblo, če prav je bilo mrzlo, nasprotno, njegov obraz je bil rudeč, da bi lahko žveplenko na njem našgali. — Žganje ima res prečudne učinke. —

„Mi smo knezi — in ta grdoba — ta...“, je upil in s pestjo pretil. Brž izvleče iz žepa nož, vzdigne in upije: „Mi smo knezi — jaz tega grdavža, tega lumpa — mi smo grofje — kaj, on se bo predrznil meni nekaj tacega reči?“

„Kdo ti je kaj rekel?“ vprašala ga je stara Metlica, katera je ravno mimo šla, „koga hočeš zaklati?“

„Jaz ga umorim — jaz mu bom že dal, on mi pravi, da sem neveren Tomaž, jaz ga zakoljem, mi smo krščanski knezi — mi smo kristijanje!“

„Kdo ti je pa rekel, da si neveren?“

„Ta grdoba — jaz sem ga srečal — mi smo kristijanje, mi verujemo, jaz ga... Ljudje, ne

veste-li, kje je ta pokveka, katera je tukaj šla. Jaz mu bom dal, da sem neveren Tomaž — mi smo knezi — kristijanje.“

„Kdo pa je bil, ljudje, prosim vas“, vpraša okoli stoječe Metlica.

„E, šel je tukaj mimo farovža neki berač; rekel mu je, ker je pijan, da v farovžu nič ne dobi. On pa mu ni hotel verjeti, in tū mu je berač rekel, da je neveren Tomaž...“

Metlica se je zasmijala in je šla naprej.

Čez nekaj časa se bliža zaborski policaj s palico, da knežja milost s trga v svojo „residence“ odide.

„Milostljivi gospod, ne tepite me, mi smo vojak, vidite gumb, mi smo knezi.“ Tako je prosil, ko mu je policaj s svojo palico žvižgal po hrbtu. Otroci in ne-otroci so ga spremljali, da je odšel iz občinskih mej.

Jaz pa sem preudarjal: Ni-li on res knez, ko se napije? Nima-li knežjih lastnostij?

Ponos, krščanstvo saj z besedami, dvojni zaradi razžaljenja časti — če tudi z žabico — galantnost v imenih, dopadajenje v nekaterih rečeh — če prav v gumbih — vse je pri svojem, in vse to je znamenje grofov in knezov.

Tudi ta priimek „zelene gore“ mu pristoji — pije namreč, ko se vzdigne do kneza, da se gore zelené. O pijanci, tepci in reveži!

tudi „umetna razburjenost“ v Vatikanu odveč. „Osservatore Romano“ temu odgovarja: „Berolinska „Post“ meni, da položaj papežev ni toliko neugoden, kajti v slučaju vojske mora zmagati ali Francija ali Avstrija, nobeden teh narodov pa bi papežu ne storil nič zalega. To je res, toda med začetkom vojske in zmage enega dela je doba, in kako se bo mej tem časom godilo Vatikanu? Tudi ko bi bil Vatikan varen, dokler stoji Kvirinal, vprašati se mora vendar, ali se bo pa mogel Kvirinal v slučaju zgubljene vojske sploh sam vzdržati? Gotovo bo imel dosti sam seboj opraviti ter mu nikakor ne bo preostajalo niti časa niti sredstev, da bi varoval Vatikan, kateri bo nedvojno žrtvoval.“

Obravnave med **srbsko** vlado in francosko opraviljstveno družbo o tem, da srbska vlada prevzame v last železnice, so sedaj končane, ter se je sklenilo, da bo Srbija družbi plačala odkupnino v znesku desetih milijonov frankov. Ker pa srbska vlada nima toliko denarja na razpolaganje, izposodila si bo napominano svoto na pariškem trgu; pravijo, da je potovanje finančnega ministra Vučića s to zadevo v zvezi.

„Indépendance Roumaine“ je izvedela iz zanesljivega vira, da je **bolgarska** vlada brzojavno odposlala ukaze vsem v Rumuniji stanujočim Bolgarom, podvrženim vojaščini, naj bodo pripravljeni, da nemudoma odpotujejo k svojim zastavam.

„Pol. Corr.“ poroča iz Peterburga: Vsled ukaza **ruskega** carja se je odredilo, da se bodo od leta 1890 naprej vsako leto sklicavali rezervniki čnomorske mornarice k orožnim vajam. Pomorščaki kakor častniki bodo morali po šest tednov opravljati službo na vojnih ladjah, da se tako privadijo točnemu in vestnemu službovanju v slučaju vojske gledé mornarice sploh, kakor še posebno gledé Črnega morja.

Potovanje **ruskega** carja v Berlin je postalo v **nemškem** časopisju — morska kača. Tudi zadnje vesti, po katerih so predvčeraj pričakovali tega zaželjenega gôsta v Potsdam, pokazale so se za prave izmišljije, kakor nebrojna prejšnja ugibanja. Da pa postane vse to sleparjenje, s katerim so nemško-državni listi cele mesece za nos vodili ves najivni svet, manj sumno, besediči se sedaj o pismenih obravnavah mej obema vladarjema, katerim namen je bajé doseči prej sporazumljenje gledé nekaterih intimnih zadev. Tudi slednja trditev je toliko verjetna, kakor vse prejšnje.

Predvčeraj je minulo ravno petinsedemdeset let, odkar se je na Pru-kem uvedla splošnja orožna dolžnost. „Nordd. Allg. Ztg.“ je porabila to priložnost ter objavila spominski članek o vojaštvu v **Nemčiji**; pri tem je imela dvojen namen pred očmi: prvič, dokazati svetu, da je Nemčija to, kar je, postala iz lastne moči; drugič pa povedati na znotraj, da si te moči ne bo nikoli dala slabiti s strankarsko političnimi rovanji. Članek sklepa z besedami: „Minulo je petinsedemdeset let, odkar je praded sedanjega vladarja dal deželi ono napravo za postavu, ki je postala temelj njene mogočnosti; zanašati se smemo, da bo podlaga naše vojne ustave, na katero se naslanja mogočnost Prusije in Nemčije, na večne čase ostala tuja strankarskim preprirom.“

Šlezjski katoliški shod se je vršil minole dni v Leobschützu. Mesto je bilo krasno olepšano. Navzočih je bilo mnogo katoliških odličnjakov Nemčije. Govorili so o rimskem vprašanju pl. Rochow, o društvu sv. Bonifacija župnik Heinersdorf, o šolskem vprašanju dr. Porsch, grof Matuška o delavskem vprašanju, župnik Mišliewiec o društvu sv. Vincencija, in o dolžnostih katoličanov v cerkvi in državi ravnatelj Kroenes. Zaključni govor je imel grof Stolberg. V sredo je bilo žensko zborovanje, pri katerem sta bila k besedi vpisana svētnik Meer-Breslau in župnik Schirmeisen-Beuthen.

V **Franciji** imajo kandidatje 21 dni pred volitvijo pravico, da smejo kolekovine proste pozive nabijati dati v tolikem številu, kolikor se jim zljubi. Konservativci so to tudi že v svoj prid porabili in danes je gotovo 100.000 iztisov manifesta grofa Pariškega nabitih v Parizu in drugih mestih. Kandidatje so namreč ta manifest vpletli v svoje pozive. Royalisti so za Pariz postavili nove kandidate, možake-poštenjake, toda upati se ne more več, nego to, da se bodo dosegle ožje volitve. — Boulanger menda res namerava priti v Pariz. Vsled obsodbe je zgubil pasivno volilno pravico; kakor hitro pa bo stopil v Pariz, zgubila bo razsodba „in contumaciam“ svojo veljavo, treba bo nove obravnave, toda do tedaj bo mogel biti Boulanger zopet izvoljen. To bi bilo vladi jako neljubo ter bo gledala, da se bo generala polastila, predno bo prišel v Pariz.

Razmere na **Kreti** se boljšajo. Šakir paša je velikemu vezirju dne 28. avgusta poslal nastopno brzojavko: Iz dveh poročil, kateri mi je poslal gubernator kandijski, sem razvidel, da so se kristijanji vsled poziva povrnil k svojemu vsakdanjemu poslu ter začeli odpirati svoje prodajalnice. Nekaj konzulov je že naznanilo, da sedaj ne trebajo več v svojih poslopih vojaških straž. Zunaj mesta potujejo ljudje le z vojaškim varstvom, upam pa, da tudi tega ne bo kmalu več treba.

Izvirni dopisi.

Z Dolenjskega, 4. septembra. (Iz učiteljskih krogov.) Ko sem nedavno čital, da bodo

letos naši češki tovariši v deželni učiteljski konferenciji zborovali, dočim so že večinoma vse druge avstrijske kronovine svoje deželne učiteljske konferencije imele, sevēda, kar se samo ob sebi razume, razven Kranjske, prišle so mi nehoté resnične besede imenitnega nemškega zgodovinskega misel: „Wie eine grosse mannhafte That fortwirkend Grösseres erzeugt und aus Männern Helden macht, so sind auch mit Vollbringung einer schwächlichen That deren Folgen nicht abgeschlossen: sie bleibt verdammt, fortwährend Mattes und Schwaches zu erzeugen; sie wirkt wie ein schleichendes Gift und macht Männer zu Weibern.“ — Ni mi sicer znano, kateri razlogi, važni in merodajni ali ne, uplivajo na to, da se ta v državnih šolskih zakonih utrjena pravica ljudskega učiteljstva na Kranjskem prezira in da se ne ravna takó, kakor v drugih kronovinah; vendar glas gre med nami od ust do ust, od kraja do kraja, da se nam ravno s tem delovanjem na tihem nasproti našim stanovskim sodrugom velika krivica godi. Kot odvisen faktor mogočnega c. kr. deželnega šolskega svēta mi moja vest ne dopušča, da bi o tem predmetu tako govoril, — ali, bolje rečeno, — pisal, kakor mi srce narekava, kakošna je mnenje mojih sodrugov in moje, kakošna je i zadeva, koja naj bi neodvisniki svetu osvedočili; vendar vsaj toliko upam si, da zabeležim faktum, da mi ljudski učitelji čutimo to preziranje, ter da je britko občutimo, da bi si radi pomagali, ko bi sredstva in moči imeli; da nismo neobčutni zoper to nam naloženo zanikanje naših pravic, ter da svoje „klice“ vsako leto ponavljamo, akoravno bi dolžnost zato poklicanih oblastev morala biti, da se nam v nobeni zadevi naše v postavah ukoreninjene postavne ne krusijo. Zato naj zadostujejo za sedaj tudi le-te besede.

Iz Pulja (Istrija), 4. septembra. Minolo je več mesecev, odkar Vam nisem pisal. Vzroki so različni, osobito sem mislil, saj morebiti „Slovenčeve“ bralce ne zanimajo osobne vesti iz Istrije. A danes Vas prosim, da blagovolite priobčiti naslednji dogodek, iz katerega se vsak rodoljub lahko prepriča, koliko more naša duhovščina prenašati radi tega, da je národna. V Premanturi, kjer službuje v. č. Fr. K. kot župe upravitelj, rodod Kranjec, mora mu plačati tamošnja županija 21 gld. Meseca aprila se mora plačati. Č. gosp. župe upravitelj je napisal pobotnico v hrvatskem jeziku in to zato, ker gosp. župan ne zná nemški in ker gosp. župe upravitelj težko piše italijanski. Pošlje torej rečeni č. g. pobotnico županu — a župan, vsemogočni paša premanturski, usede se in napiše župniškemu uradu napis, v kojem trdi, da ne more izplačati rečenih 21 gld., ker se uraduje vse italijanski v njegovem uradu. Nato se je č. g. župe upravitelj pritožil na sl. c. kr. okr. glavarstvo v Pulji. Dolga dva meseca je čakal č. g. na rešitev svoje vloge. Naposled dobí od c. kr. glavarstva nalog, naj učini nemški ali italijanski prinos, kar je tudi učinil, da bi se ne reklo, da duhovniki delajo neslogo. Šel je potem v. č. g. sam k županu in mu na srce govoril, naj v slogi sprejme in izplača, ker drugače bode primoran od višje oblasti. Pa gosp. župan ošabno zareži nad njim in mu pokaže vrata, rekši, da s takovimi ljudmi on nima posla. (Dva dni kasneje mu je umrla hči in moral je imeti posel s č. g. župnikom.) Nato piše imenovani č. g. zopet na c. kr. okr. glavarstvo in v treh dneh je dobil odgovor, da je c. kr. okr. glavarstvo v Pulji dalo na podlagi § 19. slav. županstvu v Premanturi nalogo, v osmih dneh č. g. župe upravitelju proti hrvatski pobotnici izplačati 21 gld. Ako to ne učini, ima pravico v. č. gosp. župnik eksekutivnim potom izterjati imenovani dolg. Iz tega čč. bralci lahko razvidite, kako neznosen položaj ima naša duhovščina samo zavoljo tega, ker je narodna. Za danes samo ta slučaj, a pri drugi priliki Vam hočem jih še mnogo napisati, ako Vam drago.*)

*) Drago. Op. vredn.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje)

VII. Gospod zbornični svētnik Filip Zupančič poroča, da se je trgovska in obrtniška zbornica v Gradcu obrnila do zbornice z dopisom, v katerem omenja, da je c. kr. trgovsko ministerstvo pričelo razpravljati z ogersko vlado o načrtu zakona, po katerem naj bi uradni merosodni štempelj jedne državne polovice imel v ozemlju druge državne polovice jednako veljavo.

Te razprave zasnovale so se pred letom dni; danes ne vé še nihče, bode li Ogerska volje, kreniti na pot prijateljskega sosednjega občevanja, ter to storiti, kar izvršuje inozemstvo brez vsakega protislovja, brez vsakega premisleka že od zdavnej, ali pa bode li vstrajala na svojem trdovratnem avitskem stališči.

To negotovost je težko prenašati. Graške zbornice okoliš zanima se zvedeti, kdaj in kako se bodo končale razprave, z Ogersko pričete. Živahno občuje z Ogersko in Hrvatsko in zaradi tega utegne biti prisiljen, podvreči se ogerskemu merosodnemu štempelju ter plačevati včasih občutno visoke kazni.

Vsled tega obrnila se je graška zbornica do trgovskega ministerstva s prošnjo, naj bi skrbelo, da se s temi razpravami podviza in skrbi za njih dovoljen uspeh, da se odstrani stališče Ogerske, ki le ovira vrejeno občevanje.

Utegne li c. kr. ministerstvo izprevideti iz razprav, da ogerska vlada ni volje nehati od svojega posebnega stališča in priznati avstrijski merosodni štempelj, prosila je graška zbornica, da v interesu prebivalstva potem nastopi jedino pravo pot, namreč da ravno tako odmeri, kakor Ogerska nam meri, da proglasi ogerski merosodni štempelj za neveljavnega v Cislitaviji, in da ravno tako, kakor je to storil ogerski prometni minister v svojem razpisu od 14. aprila t. l., prisili železnice, da ne sprejmejo nobene, bodisi prazne ali napolnjene posode z ogerskim merosodnim štempeljem.

Zbornica graška vabi zbornico, da podpira nje korak pri vladi, ako se sicer to sklada z interesi njenega okoliša.

Morda se posreči združenim močém izposlovati ugoden preobrat, da se doseže pravilno občevanje s sosedom, — ako pa ne, vsaj se bode odstranila fikcija, kot da bi si bili obe polovici države druga proti drugi več, nego inozemstvo proti inozemstvu.

Ker so razmere Kranjske jednake razmeram sosednjega zborničnega okoliša graškega Ogerski nasproti, ter je tudi v interesu prometa, da se ta stvar pravično vredí, zato si tudi odsek šteje v dolžnost, toplo priporočati naslednji nasvēt:

„Slavna zbornica naj prošnjo posestrime zbornice podpira pri visokem c. kr. trgovskem ministerstvu.“

Predlog se je sprejel.

VIII. Gosp. zbornični svētnik Filip Zupančič poroča, da se je trgovska in obrtniška zbornica linška obrnila do vis. c. kr. pravosodnjega ministerstva s prošnjo, da bi se premenil konkurzni red. Poslala je to prošnjo tudi naši zbornici, da jo podpira. Premembe, katere želi omenjena zbornica, tičejo se naslednjega:

1. Ves konkurzni imetek realizuje se koj po otvoritvi konkurza potom sumarične, oziroma realne izvršbe, ki jo je pričeti uradno.

2. Opusti se postaviti upravnika konkurznega imetka.

3. Konkurnza pasiva likviduje se in skupilo od imetka porazdeli sodišče v dosedanjih oblikah sodne porazdelitve premičnega ali realno-eksekucijskega skupila.

Meja za uporabo tega skrajšanega konkurznega postopanja mogla bi se ustanoviti pri 25.000 gld., tako da bi konkurzni imetki izpod 25.000 gld. bili podvrženi temu skrajšanemu postopanju.

Velike gospodarske koristi, ki jih je pričakovati od takega zlažsanja konkurznega postopanja, ni jih treba pobliže osvetljevati; s tem bi dosegli, da bi se bistveno okreplil personalni kredit, na kateri se pač danes z večine opira promet.

Odsek se sklada z nasvetovanimi premembami, ker bi se s tem skrajšalo postopanje pri malih konkurzi in tedaj konkurzna razprava tudi ne prouzročila toliko stroškov, kakor doslej navadno. Vsled tega nasvetuje:

„Slavna zbornica naj podpira prošnjo trgovske in obrtniške zbornice v Lincu pri visokem c. kr. pravosodnjem ministerstvu.“

Predlog se je sprejel.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

(Dopolnilna volitev) za mesta Pazin, Labin in Plomin namesto odstopivšega okr. glavarja Simziga bode dné 12. t. m. Kandidat slovanske stranke je gospod Šime Defar, načelnik v Tinjanu. On je sin priprostih starišev, a si je z marljivostjo pridobil toliko znanja in modrosti, da vzgledno opravlja občino tinjansko in mu nasprotniki ne morejo ničesa

očitatih. Volilci, združujte svoje glasove za imenovanje kandidata!

(Dr. Franjo Rački) je odpotoval na Dunaj, da ondi v arhivih in knjižnicah, osobito v dvornem arhivu in knjižnici nabira gradivo za diplomatiški kodeks kraljevine Dalmacije, Hrvatske in Slavonije, kojega izdanje mu je ob jednom z akademikom Ivanom Tkalčićem izročila hrvatska akademija. Na Dunaji se sedaj bavi tudi akademik Tade Smičiklas, ki nabira gradivo za acta diaetalia Hrvatske.

(Štajerski deželni odbor) je dovolil, da sme mariborsko mesto vzeti na posodo 100.000 gold. Mestna hranilnica že težko čaka tega posojila.

(Konjska dirka v Šent-Jernej.) Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske nas naprosi objaviti, da se bodeta dirka kakor tudi premovanje vršila ob vsakem vremenu v sredo dne 11. t. m.

(Konjska dirka na Vrhniki) dne 5. t. m. je vzlic nad vse slabemu vremenu izvrstno izpadla. Dirke so se vdeležili posestniki 19 konj. V prvem oddelku, t. j. ob dirki za tri- in štiriletne plemenske konje dobili so darila nastopni gospodarji in sicer za konje, ki so predirkali 2400 metrov dolgi pot v določenem času: I. darilo 20 gld. g. Jakob Kovač, posestnik iz Male gorice (v 6 min. in 37 sekund); II. darilo 15 gld. g. Heilbronner iz Ljubljane (v 7 min. 6 sek.), in III. darilo 10 gld. g. Pleško, posestnik iz Brezovice (v 7 min. 7³/₅ sek.). V drugem oddelku, t. j. ob dirki za konje brez razločka starosti in spola dobili so darila nastopni gospodarji in sicer za konje, ki so predirkali 2400 mtr. dolgi pot v določenem času: I. darilo 20 gld. g. Juvančič, posestnik v Spodnji Šiški (v 6 m. 14 sek.); II. darilo 15 gld. g. Jos. Lenarčič, posestnik na Vrhniki (v 6 min. 26²/₅ sek.), in III. darilo 10 gld. gosp. Heilbronner iz Ljubljane (v 6 min. 38⁴/₅ sek.). V prvem oddelku prišel je najslabši voznik v 8 min. in 1²/₅ sek. in v drugem oddeku pa v 7 min. in 51³/₅ sek. na cilj. Omenjati nam je, da ima največ in skoraj vse zasluge za lepo izvršitev te dirke g. Josip Lenarčič, veleposestnik na Vrhniki. Presojevalni odbor je bil sestavljen iz odbora vrhniške podružnice ter iz gg.: ritmajstra Ed. Hanslika, tajnika Gustava Pirca in podpredsednika kmet. družbe Jos. Frid. Seuniga. Prepričani smo, da bode imela dirka, ako se bode vsako leto in na tak način vršila, najboljši vpliv na rejo hitro dirkajočih in zato tudi več vrednih konj.

(V Rim) se je odpeljal predvčerajšnjim k velikemu kapiteljnu frančiškanskega reda prečast. gosp. provincijal o. Placid Fabiani z velečast. gosp. o. Hugolinom Sattnerjem. Volili bodo namreč novega velikega prednika ali „generala“ celemu redu, ker dosednji prečast. o. Bernardin je odstopil zaradi starosti.

(Cecilijansko društvo) v Ljubljani bode imelo svoj 8. občni zbor v četrtek dne 17. oktobra t. l.

(Imenovanje.) Gosp. Anton Spindler, c. kr. kancelist v Ptuiju, je imenovan c. kr. knjigovodjo pri okr. sodišču v Brezicah.

(Vlaka na Otoče-Brezje) in Lesce-Bled po znižani vožnji cenii odpeljala se bodeta v nedeljo dne 8. septembra t. l. in sicer prvi ob 6 uri 45 minut zjutraj, drugi ob 11 uri 40 minut dopoldne. Povratek dovoljen je v osmih dneh. Vožni listki se dobivajo vže danes in do odhoda vlaka v prodajalnici vožnih listkov J. Paulin-a na Marjinem trgu št. 1.

(Nesreča.) S Krke se nam poroča: Poročam Vam že o tretji nesreči, katero je v naši župniji povzročila nevihta. Najprvo je strela ubila nekemu posestniku pet ovac in drugemu kravo. Nato je toča po dolini pobila vse poljske sadeže; dne 3. t. m. pa je okolu 6. ure popoldne zopet strela udarila v hišo Franceta Kastelica na Vel. Korinji. Na srečo so ljudje oteli še o pravem času male otroke iz hiše, katero je potem plamen uničil. Gospodar je že pred tremi leti zapustil ženo in otroke ter šel v Ameriko sreče iskat. Mogoče, da bode ubogim revam zdaj vsaj iz Amerike poslal denarno pomoč. Hiša ni bila zavarovana.

(Kopališče Topolšico) je kupil M. Klinger iz Trsta za 10.000 gld.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Č. g. minoritski kapelan o. Stanko Prus v Ptuiju je premeščen v Neunkirchen pri Dunaji; č. g. minoritski kapelan pri sv. Trojici v Halozah o. Bonaventura Čiček je premeščen na Dunaj. Na mesto prvega pride č. g. o. Maks Svet z Dunaja, na mesto drugega čast. g. o. Viktorin Slekovec iz

Neunkirchena. — Župnijske izpite so dovršili č. gg.: Anton Borsečnik, Fr. Heber, Fr. Cizaj, Ig. Rom, Miloš Šmid, Fr. Osterc in Jos. Muha. — Umrla sta č. gg. Fr. Jančar, duhovnik v pok. pri sv. Petru v Gor. Radgoni, dne 31. avgusta in o. Celestin Fošnar, frančiškan pri sv. Trojici v Slov. goricah, dne 1. t. m. — Č. g. Fran Cizaj, doslej v Slov. Bistrici, pride za provizorja v Jurklošter in č. g. Anton Potočnik je dobil župnijo v Razborji. — V mariborsko bogoslovje so sprejeti gg.: Josip Mihalič v II. letnik, v I. pa Št. Belšak, Al. Čížek, H. Hrašovec, Jos. Kapus, Jan. Kolarič, Jak. Kozar, J. Kromar, Josip Kunaj, Matej Meznarič, A. Postružnik, A. Ravšelj, M. Rožkar, Pet. Štefan, M. Tertinek, Jak. Windisch in Jos. Zimšek.

(Dva medveda) so nedavno ustrelili v kočevskih gozdih, in sicer je ustrelil močno medvedko neki Tržačan pri Gotenicah, mladega medveda pa gosp. župnik iz Koč. Reke.

(Samomor.) Iz Postojine se poroča: France Razpor, star 40 let z Vrhpolja, ki je bil že dve leti slaboumen, šel je dne 2. t. m. zjutraj od doma, zlezal na 20 metrov visoko navpično skalo ter skočil ž nje. Uro pozneje našli so ga mrtvega.

(Konjske dirke) bodo dne 8. septembra v Ljutomeru, dne 15. v Mariboru in dne 29. v Žaleci.

(Planinsko gasilno društvo) priredi v nedeljo dne 8. t. m. v gostilni g. Andreja Lavriča društveno veselico s tombolo, petjem in godbo. Odbor uljudno vabi vse prijatelje tega mladega društva. Začetek ob 4. uri popoldne.

(Vabilo) k veselici, katero priredi podružnica sv. Cirila in Metoda v Mokronogu dne 8. sept. 1889 pod milim nebom gostilne „pri lipi“. Vspored: 1. Prolog. — 2. Nagovor g. načelnika. — 3. Petje. 4. Deklamacija. — 5. Tombola. 6. Prosta zabava. — Začetek ob 6. uri popoldne. — O neugodnem vremenu vrši se veselica v sobanah iste gostilne. — K obilnej vdeležbi uljudno vabi odbor.

(Pojasnilo vredništvu „Slovenskega Naroda“.) Da niste istodobno, kakor naš list, objavili imenika podružnic sv. Cirila in Metoda, ni krivda sl. družbinega vodstva, niti našega vredništva. Naš vrednik je dvakrat, trikrat izrečno naročil v tiskarni, da se odtis pravočasno dostavi. Ako je torej krivda v tiskarni, skrbeli bomo, da se v prihodnje ne bode več dogajalo. Odločno pa zavračamo sumničenje, da se je to zgodilo iz kakega strankarskega vzroka.

Raznoterosti.

— Redka operacija. „Magdeburger Ztg.“ objavlja sledeče naznanilo tamošnjega zdravnika: Včeraj popoldne sem gospodu H. iz triglavne mišice (triceps brachii) na desni roki potegnil sedem centimetrov dolgo, popolnoma črno zarjavelo iglo. Bolnik se je leta in leta zdravil zaradi revmatizma na raznih telesnih delih in se nikakor ne more spominjati, kedaj bi se mu bila igla zapičila v telo. Najverjetneje je, da se mu je že v nežni mladosti kje zasadila v meso, kajti dognano je, da so ga stariši zdravili za mrtvoudnega v križi. Sedaj, po preteku več kot 30 let pa je prišla igla iz hrba v roko in z zdravniško pomočjo iz roke zopet na beli dan.

— Šahova nezgoda. „Pregled“ poroča: Dvorni vlak, ki je peljal šaha od avstrijske meje v njegovo domovino, je na ruskih tleh med postajama Granico in Šverinko skočil z natirja. Vozovi so se tako postavili okrog šahovega vagona, da je moral perzijski vladar izlezti skozi okno, — vendar pa popolnoma nepoškodovan.

Telegrami.

Dunaj, 5. septembra. Kakor se danes govori, imenovan je za lavantinskega knezoškofa šentlambertskega opat Murnik.

Tuji.

4. septembra.

Pri *Mavcu*: Lenček iz Szegedina. — Küll in rodbina Goldschmidt, zasebniki, z Dunaja. — Callaneo, profesor, in Cravut, z rodbino, iz Trsta.

Pri *Slonu*: Kremer iz Budimpešte. — Bauman, ces. kr. morn. inženir, iz Polja. — Inerebner, potovalec, iz Inomosta. — pl. Bockenheimer, c. kr. stotnik, iz Grada. — ekscelencija baron Schönfeld, c. kr. feldejarmojster, iz Grada.

Solnograd, 5. septembra. Danes je poljedelski minister slovesno otvoril deželno razstavo, ki je jako okusno vrejena. Vdeležitev mnogobrojna.

Trident, 6. septembra. Cesarica in nadvojvodinja Valerija sta zjutraj nenadoma prišli. Pri krasnem vremenu sta se z vozom peljali k „Madoni di Campilio“. Ostali bodete skoro gotovo več dnij.

Kodanj, 5. septembra. Ruski prestolonaslednik bo dne 12. septembra odpotoval na Hanoveransko k vojaškim vajam, od kodar se bo naravnost v Fredensborg povrnil.

Belgrad, 5. septembra. Vest, da bo kraljica Natalija sredi septembra kot zasobnica prišla v Belgrad, se mnogostranski potrjuje, vendar pa uradni krogi še niso obveščeni.

Pariz, 6. septembra. Boulanger zahteva v pismu do Tirarda, naj ga postavijo pred vojno sodišče; zavezuje se, da bo prišel k obravnavi. Ko bi Tirard to odklonil, razvidel bi Boulanger iz tega, da se višji krogi bojé nepristranosti vojaškega sodišča. Potem bo stvar izročil najvišjemu sodniku, ki bo sodil dne 22. septembra.

Umrlí so:

4. septembra. Janez Rezori, c. kr. višji nadzornik, 63 let, Tržaška cesta 16, jetika. — Kamilu Čuček, deželne sodnije adjunktov sin, 28 dni, Florijanske ulice 21, katar v črevih in želodcu.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	739.4	15.0	sl. svzh.	dež	9.00
5 2. u. pop.	739.4	14.4	sl. vzh.	"	dež
9. u. zveč.	739.7	14.4	brezv.	"	

Srednja temperatura 14.6° za 1.4° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

6. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 60 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 %	84 " 45 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	100 " — "
Papirna renta, davka prosta	99 " 50 "
Akije avstr.-ogerske banke	999 " — "
Kreditne akcije	305 " — "
London	119 " 45 "
Srebro	— " — "
Francoški napoleond.	9 " 48 "
Cesarski cekini	5 " 64 "
Nemške marke	58 " 25 "

Odda se

služba cerkvenika in organista v Svibnem. (3-3)

P. R a d e č e pri Zidanem mostu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rešno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so **oljnate barve v ploščevinastih pušicah** (Bleichbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (14)

Cenike na zahtevanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Nova ameriška

zobna glicerín-crème

(preskušena od zdravstvene oblasti)

KALODONT F. A. Sarg-ov sin in drugovi, c. kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI.

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. i komad 35 kr. V Ljubljani pri lekarnarjih Erazmu Birschitzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu Piccoliju, Iv. Svobodi, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lasniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju. (52-4)